

Projekt

z dnia 12 marca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY TURAWA**

z dnia 28 marca 2025 r.

w sprawie zaopiniowania koncepcji pn. "Koncepcja Smart Village dla sołectwa Bierdzany na lata 2024-2034"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz 1465 z późn. zm.), Rada Gminy Turawa uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się koncepcję pn. "Koncepcja Samrt Village dla sołectwa Bierdzany na lata 2024-2034" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Turawa

Iwona Duda

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Turawa

z dnia 28 marca 2025 r.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Inytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Koncepcja Smart Village dla sołectwa Bierdzany na lata 2024-2034

BIERDZANY, 2024

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Spis treści

I.Wprowadzenie 3

II.Charakterystyka miejscowości identyfikacja zasobów wsi 4

III.Partycypacja społeczna i analiza potrzeb mieszkańców Sołectwa Bierdzany 17

IV.Analiza SWOT 19

V. Wizja Smart wsi Bierdzany 21

VI.Plan działania i rozwoju Smart Wsi - Planowane inicjatywy do wdrożenia 24

VII.Partycypacja w procesie opracowania i wdrażania koncepcji

SMART VILLAGE 36

VIII.Podsumowanie 38

Unia Europejska

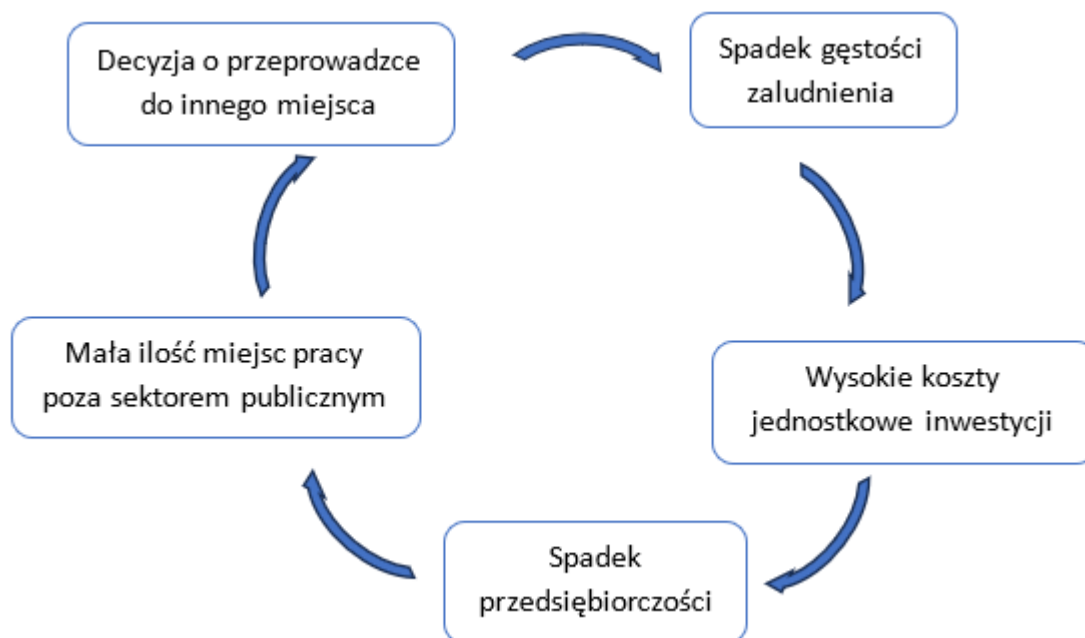
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

I. Wprowadzenie

W Polsce około 38%¹ ludności to mieszkańcy wsi, jednocześnie obszary wiejskie stanowią 93% powierzchni naszego kraju². Dane te pokazują, jak istotną rolę pełnią w Polsce obszary pozamiejskie i nie można obojętnie przechodzić obok procesów przebiegających na tych obszarach. Obserwowane zmiany dotyczące przede wszystkim sfery społeczno-demograficznej, w której wyróżnić można kilka niekorzystnych zjawisk takich jak; starzenie się społeczeństwa, niski przyrost naturalny oraz odpływ ludności z obszarów wiejskich. Istotne są również zmiany ekonomiczne polegające na zmniejszającym się odsetku pracujących

w rolnictwie, zmniejszaniu się ilości miejsc pracy na wsi czy niewystarczającego i zmniejszającego się zakresu świadczonych usług. Wszystkie te elementy mogą prowadzić do zagrożenia tzw. „błędym kołem upadku wsi”, gdzie powyższe elementy mogą występować jako czynniki, jak i efekty negatywnych zmian zachodzących na terenach wiejskich³.

¹ www.populationof.net/pl/poland/

² portalstatystyczny.pl/polska-wies-w-statystyce/

³ S. Kalinowski, Ł. Komorowski, A. Rossa, *Koncepcja smart villages Przykłady z Polski*, IRWiR PAN, Warszawa 2021

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Próbą przeciwdziałania opisanemu wyżej upadkowi wsi może być koncepcja smart village, która tym mianem określa te miejscowości wiejskie, które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne.

Spółeczność lokalna dostrzegając w swoim sołectwie niekorzystne elementy „błędnego koła upadku wsi” podjęła inicjatywę opracowania w/w koncepcji smart village, jako strategii mogącej poprawić jakość życia i dać młodym ludziom alternatywę dla migracji i poszukiwania swego miejsca w mieście. Inicjatorem i koordynatorem prac nad wyżej wymienioną koncepcją było Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, które do współpracy zaprosiło inne organizacje i grupy formalne: Ochotniczą Straż Pożarną, Ludowy Klub Sportowy Sokoły Bierdzany, Koło DFK, zespół Jaźwinki, Klub Seniora, wspólnotę mieszkaniową. W pracach brał udział również Radny Gminy Turawa oraz sołtys i przedstawiciele rady sołeckiej wsi.

II. Charakterystyka miejscowości i identyfikacja zasobów wsi

Bierdzany położone są w Gminie Turawa, w powiecie opolskim ziemskim, w centralnej części województwa opolskiego, przy drodze krajowej Nr 45 łączącej Kluczbork z Opolem oraz drodze wojewódzkiej 463 relacji Bierdzany – Ozimek oraz drodze wojewódzkiej 464 prowadzącej do Olesna. To zapewnia bardzo dobre skomunikowanie z czterema ośrodkami miejskimi, które są położone w stosunkowo niewielkich odległościach: Opole – odległość 25 km, Kluczbork– 19 km, Olesno– 20 km, Ozimek – 18km. Od Turawy – siedziby władz gminnych – Bierdzany dzieli 16 km. Pod względem wielkości terytorium sołectwo Bierdzany zajmuje trzecie miejsce w Gminie Turawa z powierzchnią 1593 ha. W jego skład wchodzi pięć miejscowości statystycznych: Bierdzany, Bierzańska Kolonia, Chocimierz, Piła, Pociecha, z czego niewątpliwie rolę wiodącą pełnią Bierdzany.

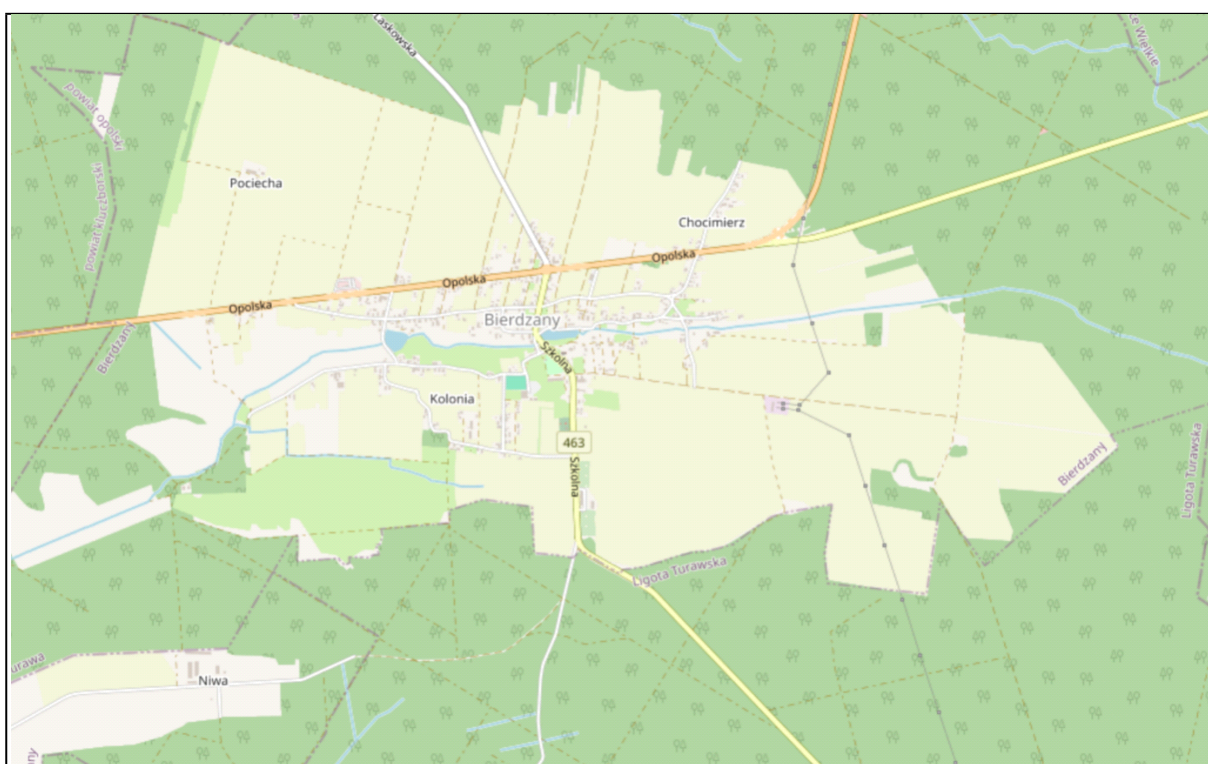

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Demografia

W odniesieniu do kwestii demograficznych należy zauważyć, że gmina Turawa należy do nielicznych gmin z dodatnim saldem migracji (przy ujemnym przyroście naturalnym). Stan ten utrzymuje się co najmniej od 2009 r. i spowodowany jest głównie migracją mieszkańców Opola do przyległych miejscowości znajdujących się na obszarze administracyjnym gminy Turawa (m. in. Zawada, Kotórz Mały, Węгры). Na tym tle Bierdzany należą do tych miejscowości o odwrotnej tendencji – ujemne saldo migracji przy ujemny przyroście naturalnym. Analizując liczbę mieszkańców na przestrzeni lat widzimy wyraźny spadek jej wysokości. Jak pokazują dane z Narodowych Spisów Powszechnych (NSP) w roku 2002 Bierdzany liczyły 1056 mieszkańców, w roku 2011 – 971 mieszkańców, a w roku 2021 było

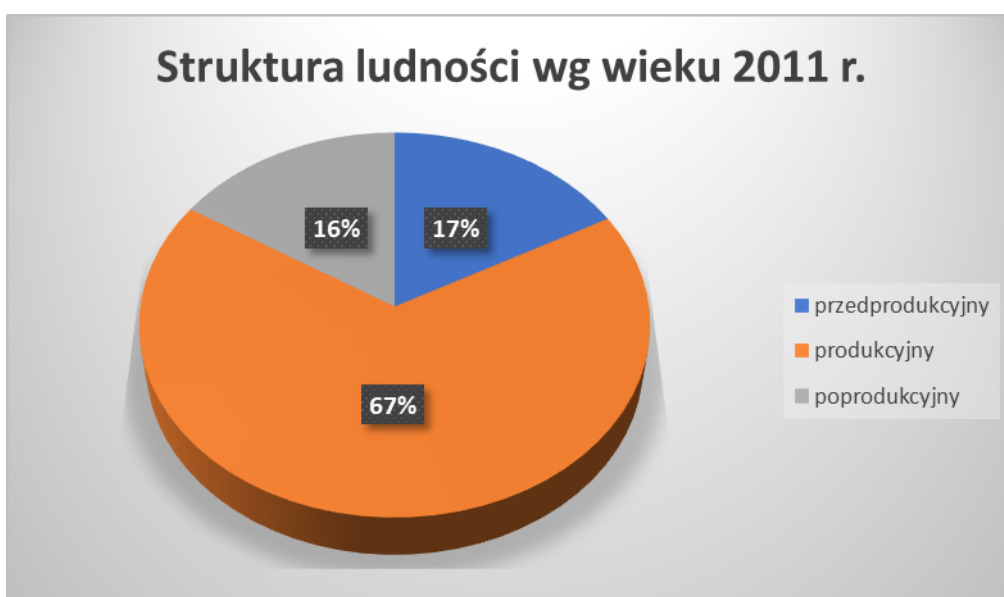
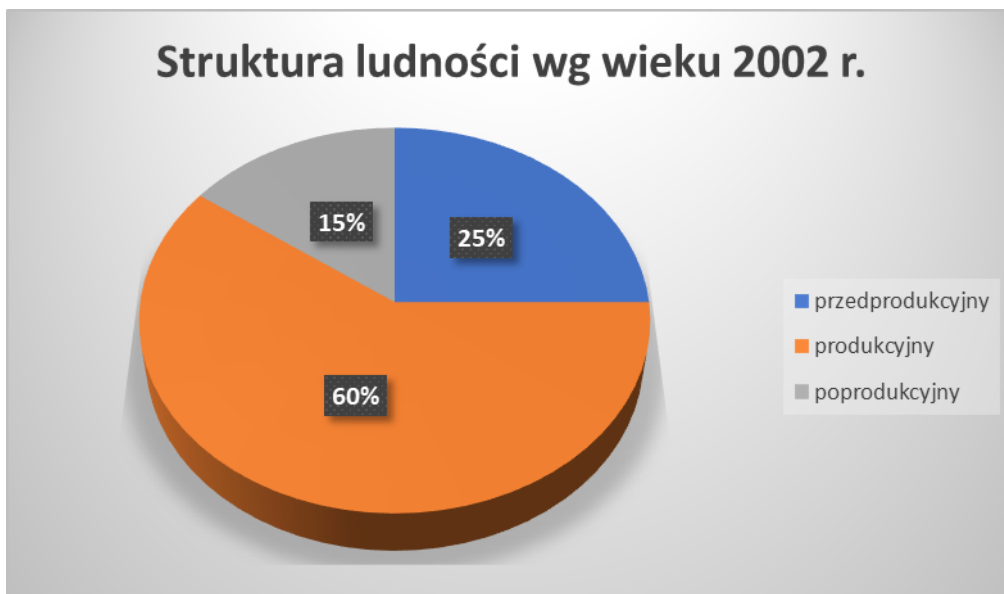
Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

to już 848 mieszkańców. Istotnych informacji o demografii sołectwa dostarczają również dane o strukturze ludności wg ekonomicznych grup wieku, które dla poszczególnych lat spisowych obrazują poniższe wykresy.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Dokonując analizy powyższych danych można zauważyć istotny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym z 25% ogółu mieszkańców w rok 2002 do zaledwie 16% w roku 2021 – wpływ na to ma przede wszystkim wieloletni ujemny przyrost naturalny, ale również migracje całych rodzin. Niewątpliwie tendencja ta należy do negatywnych zjawisk demograficznych.

W latach 2011 i 2021 obserwujemy wzrost udziału ludności w wieku produkcyjnym – przyczyn tego należy upatrywać w starzeniu się osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym w roku 2002. Pozytywnym zjawiskiem jest udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynoszący 15% - dla porównania dla województwa opolskiego wartość ta wynosi 23%.

Podsumowując sytuację demograficzną sołectwa należy stwierdzić, że istniejący wieloletni trend spadku liczby jego mieszkańców jest zjawiskiem negatywnym. Podobny charakter ma również ujemny przyrost naturalny. Czynniki te niewątpliwie są stymulantami przyczyniającymi się do upadku i degradacji wsi.

Uwarunkowania środowiskowe

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Bierzdany położone są na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich, które otaczają miejscowość swego rodzaju pierścieniem. To zwarte duże kompleksy, gdzie zachowały się fragmenty naturalnych zbiorowisk leśnych. Największy i najbardziej interesujący pod względem przyrodniczym kompleks, należy do Nadleśnictwa Turawa, obręb Turawa. Leży on w trójkącie wyznaczonym przez wsie: Osowiec Śląski – Bierzdany – Dylaki, po północnej stronie Jeziora Turawskiego i jest odwadniany przez biorącą tu swój początek rzekę Brynicę⁴. Kompleks leśny między doliną Brynicy a Bierzdanami stanowi ostoję fauny na terenie Gminy Turawa. Jeśli chodzi o grunty, to na terenie sołectwa występują gleby lekkie, o składzie mechanicznym piasków gliniastych lekkich i mocnych, z punktu widzenia przydatności do produkcji rolniczej są to grunty orne słabe – w większości V i VI klasy bonitacyjnej. Na terenie miejscowości znajdują się starodrzew wśród którego znaleźć można pomniki przyrody:

6 dębów szypułkowych (w wieku 200-250 lat) oraz 5 lip drobnolistnych (w wieku 200 lat). Bierzdany położone są w zlewni rzeki Stobrawy. Przez miejscowość przepływa Bierzdańska Woda (zwana też Jażwinką), która jest prawobrzeżnym dopływem Brynicy⁵. Bierzdańska Woda zasila dwa stawy: jeden zlokalizowany w centrum Bierzdan oraz drugi, który znajduje się na zachodnim krańcu miejscowości.

Infrastruktura techniczna

Jak wspomniano wyżej Bierzdany znajdują się na skrzyżowaniu drogi krajowej Nr 45 łączącej Kluczbork z Opolem z drogą wojewódzką 463 relacji Bierzdany – Ozimek i drogą powiatową 1340 oraz przy drodze wojewódzkiej 464 prowadzącej do Olesna. Prócz tych w/w na terenie miejscowości znajduje się ok. 7 km dróg gminnych (Stawowa, Starowiejska, Polna, Nadleśna, Krótka, Dębowa, Boiskowa, Leśna, Prosta) niemal całości asfaltowych zróżnicowanym stanie technicznym nawierzchni, istnieją również niewielkie fragmenty dojazdowe w/w dróg

⁴ Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Turawa, K. Spalek, A. Trela, M. Michałowski, Bio-Plan, Krasiejów 2009

⁵ Tamże

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

o nawierzchni gruntowej lub tłuczniowej. W większości drogi gminne posiadają oświetlenie jednak istnieje sporo ich odcinków wymagających budowy oświetlenia.

Bierdzany są miejscowością zwodociągowaną (zaopatrywaną przez wodociąg grupowy „Kadłub Turawski”) oraz skanalizowaną (ścieki trafiają do oczyszczalni ścieków w Kotorzu Małym).

Na terenie sołectwa Bierdzany zlokalizowana jest stacja transformatorowa 110/15 kV. Przez jego teren biegną napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 KV, mające charakter tranzytowy. Kuniów – Bierdzany; Bierdzany – Ozimek. Obecnie trwa budowa farmy fotowoltaicznej w południowej części sołectwa.

Na terenie sołectwa znajdują się trzy stacje bazowe telefonii komórkowej: Play i Plus (LTE) oraz T-mobile (5G). Na ukończeniu jest również sieć światłowodowa, która swym zasięgiem obejmie całą miejscowość.

Infrastruktura społeczna

Szkoła w Bierdzanach istniała już w XVIII w. Od 2023 r. funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny, utworzony z powodów ekonomicznych. W budynku szkolnym mieści się 6 przestronnych sal lekcyjnych, w których odbywa się nauka klas 1-8. Szkoła nie posiadała wcześniej sali gimnastycznej, została ona wybudowana przez mieszkańców Bierdzan

i nauczycieli, którzy zdobywali sponsorów i wykonywali liczne prace społeczne. W 2003 roku odbyło się uroczyste otwarcie nowo wybudowanej sali, w której obecnie odbywają się m.in. zajęcia świetlicowe, uroczystości szkolne i zajęcia pozalekcyjne. W szkole można korzystać z sali komputerowej oraz biblioteki. Posiadamy także oddzielny budynek przedszkola, do którego uczęszczają dzieci z Bierdzan, Ligoty Turawskiej oraz Kadłuba Turawskiego.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

W Bierdzanach funkcjonuje również Ludowy Klub Sportowy „Sokoły” Bierdzany, który powstał w latach 60 XX wieku. Członkowie tego Klubu z własnej inicjatywy wybudowali kompleks szatni oraz budynek dla prowadzenia działalności, w którym w przeszłości odbywały się dyskoteki i zabawy.

Aktualnie Klub posiada dwie sekcje:

- sekcja piłkarska – 3 drużyny:

- a) seniorów – w klasie „A”
- b) juniorów starszych – w II lidze,
- c) skrzaty i żaki – w rozgrywkach dla dzieci „Bawi Nas Piłka”

- sekcja kulturystyki.

W ostatnich latach Zarząd Klubu, członkowie i działacze wykonali całą masę prac modernizacyjnych infrastruktury sportowej w celu poprawienia jakości nawierzchni boiska, jak i otoczenia związanego bezpośrednio na i przy boisku sportowym. Wykonano odgródzenia od widowni oraz od dróg przebiegających koło boiska, za bramkami wykonane zostały piłkochwyty, wymieniono bramki ze stalowych na aluminiowe spełniające najwyższe standardy i warunki bezpieczeństwa, wykonano automatyczne nawodnienie boiska sportowego oraz udrożniono drenaż boiska. Na całym boisku zamontowano oświetlenie treningowe, które pozwala na przeprowadzanie treningów wieczorami. Przy boisku zamontowane zostały siedziska dla kibiców oraz w ubiegłym roku wymienione zostały ławki dla rezerwowych zawodników gospodarzy jak i gości. Wszystko to udało się wykonać dzięki determinacji

w pozyskiwaniu zewnętrznych środków z dotacji i funduszy Unii Europejskiej, Urzędu Marszałkowskiego w Opolu, Urzędu Gminy Turawa, jak i lokalnych firm, które coraz częściej angażują się w pomoc na rzecz rozwoju sportu. W najbliższych latach przewidziane są kolejne inwestycje na modernizację obiektów sportowych, ich cyfryzację (nagłośnienie, tablica cyfrowa, sprzęt multimedialny itd...).

Bezpieczeństwo

Udokumentowane początki jednostki ochrony przeciwpożarowej w Bierdzanach datują się rokiem 1891, a więc na chwilę obecną jednostka nasza liczy już 133 lat.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Na dzień dzisiejszy jednostka w Bierdzanach liczy 59 członków czynnych oraz niestety już tylko 4 członków honorowych (seniorów).

Na wyposażeniu straży znajdują się 2 samochody ratowniczo-gaśnicze i jeden samochód kwatermistrzowski VW T4.

Jeżeli chodzi o naszą działalność ratowniczą, to statystycznie w skali roku bierzemy udział w 30 do 40 wyjazdach i to nie tylko do pożarów, ale również do wypadków drogowych oraz miejscowych zagrożeń.

Poza działalnością typowo ratowniczą nasze drużyny i druhowie, jako członkowie najliczniejszego stowarzyszenia w miejscowości organizują: wodzenie niedźwiedzia, obchody dnia św. Marcina, Dzień Dziecka w Remizie, wartę przy Bożym Grobie, nasze resortowe święto św. Floriana, stawianie drzewka majowego. Zawsze służą pomocą pani sołtys przy organizacji dożynek i zabezpieczeniu lokalnych uroczystości.

Nadmienić należy, że remiza nasza została wybudowana w roku 1961 z materiałów pozyskanych z rozbiórki starego przedwojennego dworku (zamku) spalonego przez wojska radzieckie w styczniu 1945 roku. Na ten moment po wielu modernizacjach i remontach nasza remiza nie spełnia już współczesnych standardów i jest w dużym stopniu niewystarczająca. Jednostka wcielona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Zabytki

Kościół parafialny p.w. św. Jadwigi, drewniany, z 1711, wpisany do rejestru zabytków. Kościół posiada wieżę zwaną izbicą, czyli nadwieszone pomieszczenie dla dzwonów. Forma wieży kościelnej kontynuuje tradycje średniowiecznego budownictwa obronnego. Został gruntownie odnowiony około 1930 r. Wieńczący wieżę baniasty hełm został zbudowany około 1930 r. w miejsce dawnego dachu namiotowego. W 1961 r., przy okazji prac restauratorskich, odkryto na wewnętrznych ścianach kościoła starą polichromię figuralną ze scenami ze Starego i Nowego Testamentu. Kościół posiada bogate barokowe wyposażenie. Przy drzwiach

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

bocznych kościoła znajduje się malowidło o nazwie „Bierdzka Śmierć” przedstawiające wyobrażenie śmierci.⁶

Kultura i organizacje społeczne

W Bierdzanach funkcjonuje powstały w 1988 r. Zespół Pieśni i Tańca „Jaźwinki”. W swej działalności poprzez taniec i pieśń ludową propaguje folklor różnych regionów Polski, ze szczególnym uwzględnieniem folkloru Śląska, odnosząc przy tym sukcesy na przeglądach i festiwalach. Obecnie liczy 12 osób. Repertuar zespołu stanowią głównie pieśni Śląska Opolskiego oraz przekazywane z pokolenia na pokolenie piosenki ludowe. Zespół śpiewa również piosenki biesiadne i w języku niemieckim. Jaźwinki były wielokrotnie laureatem statuetki „Karolinki”, podczas Święta Opolskiej Pieśni Ludowej w Gogolinie. Wystąpiły również w koncercie jubileuszowym Marcina Dańca w Krakowie. Kolejne osiągnięcia zespół zdobywał na corocznych Przeglądach Amatorskiej Twórczości Artystycznej „Wiatraki”.

Na terenie miejscowości działa powstałe w 2002 roku Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, którego głównym celem jest wspieranie zrównoważonego rozwoju wsi, polegającego na integracji ładu środowiskowego, gospodarczego, społecznego i przestrzennego, jak również wspieranie demokracji i budowania społeczeństwa obywatelskiego w lokalnej społeczności. Stowarzyszenie aktywnie angażuje się w rozwój miejscowości realizując liczne projekty, za które otrzymało liczne wyróżnienia: Urzędu Marszałkowskiego, Wójta Gminy Turawa, Stowarzyszenia LGD „Kraina Dinosaurów”.

Oprócz wymienionych wyżej stowarzyszeń w sołectwie funkcjonują następujące organizacje: Hodowcy Gołębi, Klub Seniora, DFK, Rada Sołecka i Rada Parafialna

Przedsiębiorczość

⁶ <https://krainadinozaurow.pl/download/attachment/250/inwentaryzacja-kulturowa-i-historyczna-7-turawa.pdf>

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Na podstawie danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w Bierdzanach funkcjonują 44 podmioty gospodarcze, które jako główny adres prowadzenia działalności wskazały właśnie tą miejscowość (55 podmiotów wskazało Bierdzany jako adres do doręczeń). Liczbę tę uzupełnia 7 spółek prawa handlowego, które swoją siedzibę mają w Bierdzanach. Jeśli chodzi o branże to dominują tu firmy budowlane, mechanika samochodowa oraz usługi transportowe. Większość z tych firm nie tworzy miejsc pracy na terenie miejscowości – wynika to w dużej mierze z faktu, że swoje usługi świadczą „u klienta”. Mimo korzystnego położenia i bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej w Bierdzanach nie ma zakładów produkcyjnych⁷, które kreowały by lokalne miejsca pracy – przyczyn tego można upatrywać w m. in. braku planu zagospodarowania przestrzennego.

W Bierdzanach funkcjonował Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych, który powstał na miejscu przedwojennego folwarku hrabiego von Garnier /Huberta/. Do 1960 roku należał do Spółdzielni Produkcyjnej. Po jej rozwiązaniu utworzono samodzielne gospodarstwo rolne - PGR. Od 01.07.1977 r. PGR wszedł w skład Kombinatu PGR. Stanowił go: Lasowice Małe, Tuły, Wędrynia, Kobylno, Lasowice Wielkie, Zębowice i Ferma Przemysłowego Tuczku Trzody Chlewnej w Trzebiszynie również Zakład Przemysłu Rolnego w Lasowicach Małych, Zakład Remontowo-Budowlany w Laskowicach, Zakład Mechaniczno-Transportowy w Bierdzanach oraz Dyrekcja Kombinatu w Bierdzanach. W latach 80 podczas swojej działalności Kombinat PGR wybudował bloki mieszkalne wielorodzinne. Po rozwiązaniu działalności Kombinatu doszło do rozbiórki starej gorzelni oraz budynków folwarcznych i gospodarskich⁸.

		Znaczenie zasobu dla rozwoju wsi		
Rodzaj zasobu	Opis zasobu	Małe	Duże	Wyróżniające

⁷ Jak na przykład w porównywalnych wielkościowo i niedalekich odległościowo miejscowościach jak Jełowa czy Dylaki.

⁸ *Plan Odnowy Miejscowości Bierdzany na lata 2009 – 2016*, Bierdzany, 2009

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Zasoby przyrodnicze				
walory krajobrazu, rzeźby terenu	Teren nizinny położony wśród lasów Lublinieckich, Bory Stobrawsko-Turawskie		X	
walory klimatu		x		
walory szaty roślinnej, świat zwierzęcy (ostoje, siedliska), cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Obfite runo leśne, grzyby. Ostoja bobra, sarny. Trzystuletnie dęby wokół kościoła. Zabytkowy dąb przy trasie wojewódzkiej			X
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) i podziemne	Ciek „Jaźwinka” , dwa stawy zarybione, matecznik łęgowy		X	
Gleby, kopaliny, budowa geologiczna	Glina, piasek, gleby piaszczyste	x		
Zasoby kulturowe				
walory architektury, walory przestrzeni wiejskiej, publicznej i prywatnej				X
zabytki i pamiątki historyczne	Zabytkowy kościół, historyczne kapliczki i krzyże			x
święta, odpusty, pielgrzymki	3 odpusty (Walentego, Jadwigi, Szkaplerzny), dekorowanie procesji, konkurs kroszonkarski		X	
tradycje, obrzędy, gwara	Tradycje bożonarodzeniowe, wielkanocne, Stawianie drzewa majowego, obrzędy świętego Marcina, , dożynki, plectenie koron , nabożeństwa gradowe, dekorowanie posesji, wodzenie niedźwiedzia, gwara śląska			X
legendy, podania i fakty historyczne	Legenda o diable z kopaliny, podanie o śmierci bierdzkiej			X
specyficzne nazwy, specyficzne potrawy	Nazwy przysiółków (kopalina, kocimierz, kolonia), „śmierć Bierdzka” Specyficzne potrawy : pranżonki, panćkraut, wodzionka		X	
zespoły artystyczne, twórcy, dawne zawody	Zespół artystyczny „Jaźwinki” Dawne zawody : drwał		X	
Infrastruktura społeczna				
place publicznych spotkań, festynów	Duży plac przy boisku uzbrojony w energię do organizowania imprez, park z placem zabaw i siłownią			X
sale spotkań, świetlice, kluby	Świetlica OSP i wiejska - Sala Bastion,			x

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

	Klub seniora, zaplecze klubu LKS i hodowców gołębi			
miejsca uprawiania sportu	Boisko sportowe i szkolne, siłownia			X
miejsca rekreacji	Siłownia zewnętrzna i place zabaw		X	
ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Szlak rowerowy, szlak drewnianych kościołów			
Szkoła, przedszkole, biblioteka	Zespół Szkolno Przedszkolny, Szkoła Podstawowa 1-8 oraz Przedszkole z dwoma oddziałami, biblioteka szkolna			X
placówki opieki społecznej	brak			
placówki służby zdrowia	brak			
Zasoby – obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową, działki pod domy letniskowe	brak			
działki pod zakłady usługowe i przemysł	brak			
pustostany mieszkaniowe	brak			
pustostany poprzemysłowe	brak			
tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	brak			
Infrastruktura techniczna				
wodociąg, kanalizacja	Cała wieś zaopatrzona w wodę i kanalizację		X	
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)				
chodniki, parkingi, przystanki	Przystanki: 3 sztuki, fragment chodnika przy DK45, parking przykościelny		X	
sieć telefoniczna i dostępność internetu	Istnieje sieć telefoniczna jak i dostępność do internetu		X	
telefonii komórkowej	Bardzo dobry zasięg GSM			
Gospodarka, rolnictwo				
Podmioty gospodarcze i ilość miejsc pracy			X	
Gastronomia i miejsca noclegowe	2 restauracje i 3 obiekty noclegowe		X	
Gospodarstwa Rolne	8 gospodarstw	X		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Uprawy, hodowle	Kukurydza, ziemniaki, zboża, rzepak, trzoda chlewna i bydło	x		
Możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	brak			
Zasoby odnawialnych źródeł energii	brak		x	
Mieszkańcy – kapitał społeczny i ludzki				
Organizacje działające w sołectwie (formalne i nieformalne) – sektor pozarządowy	LKS Sokoly Bierdzany, OSP Bierdzany, DFK, Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, Klub Seniora, Hodowcy gołębi			x
Osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach, Autorytety i znane postacie we wsi	brak			
Przedsiębiorcy, sponsorzy – sektor rynkowy	Stromer Łukasz Deorowicz, Brukarstwo Andrzej Staś, Delikatesy Centrum Maria Jagusch, Firma Budowlana Marek Kupka		x	
Pracownicy nauki, eksperci zewnętrzni	brak			
Współpraca zagraniczna i krajowa	Partnerstwo z gminą Mainz i st....., LGD Kraina Dinosaurów		x	
Osoby odwiedzające sołectwo	Turyści z polski i za granicy (turystyka sentymentalna), pielgrzymki rowerowe piesze, zwiedzający kościół, samorządowcy i goście z gmin partnerskich, powiatu i urzędu marszałkowskiego			x
Zasoby informacyjne				
Kanały komunikacji wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> • tablice informacyjne • zebrania wiejskie • strony www • profil społecznościowy 	- tablica ogłoszeniowa w centrum wsi - tak - brak -tak, Facebook		x	
Kanały komunikacji zewnętrznej (publikatory, lokalna prasa, media itp.)	TV Turawa, kwartalnik Fala,	x		
Książki, przewodniki w	„Bogactwo sołectw z obszaru LGD	x		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

których można odnaleźć informacje o sołectwie	”, „Księga historii ziemi Turawskiej” „Gmina Turawa w słowie pisanim i na zdjęciach” „Szlakiem drewnianych kościołów” Kody QR poznajhistorie.pl Mapy turystyczne z Turawy i obszaru LGD			
Zasoby finansowe				
Środki finansowe udostępniane przez gminę	Fundusz sołecki, dotacje i utrzymanie obiektów LKS, OSP			x
Środki finansowe zewnętrzne (pozyskane przez sołectwo z sektora publicznego – samorządowego, krajowego, unijnego)	Udział w 2 edycjach inicjatywy marszałkowskiej, dotacje gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego, dotacje za pośrednictwem LGD Kraina Dinozaurów			x
Środki pozyskane z sektora rynkowego (sponsoring, foundrising)	Bank Spółdzielczy Łubniany, Lasy Państwowe			x
Środki pozyskane z sektora pozarządowego (od innych fundacji, stowarzyszeń itp.)	LGD Kraina Dinozaurów, TSKN, Fundacja polsko-amerykańska			x

III. Partycypacja społeczna i analiza potrzeb mieszkańców

Prace nad koncepcją bazowały na partnerskim modelu budowy tego typu planów strategicznych wykorzystującym włączenie w proces budowy szerokiego grona interesariuszy lokalnych.

W tym celu stworzono zespół, który grupował przedstawicieli organizacji funkcjonujących na terenie miejscowości, włączając w to również grupy nieformalne. W aspekcie merytorycznym wykorzystano podejście bazujące na metodach, narzędziach i technikach programowania strategicznego. Podejście to charakteryzuje się wykorzystaniem całej bazy wiedzy na temat obecnego stanu gminy (diagnoza), identyfikacją najbardziej pożądanego stanu przyszłości (wizja) oraz sposobu dojścia do tego stanu (cele i zadania).

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

W ramach prac zorganizowano trzy spotkania warsztatowe. Pierwsze z nich miało charakter otwarty, prowadzone było przez Prezes LGD „Kraina Dinozaurów” Annę Golec, a wzięło w nim udział 26 osób – przedstawiciele organizacji funkcjonujących na terenie sołectwa (m. in. Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, Ochotnicza Straż Pożarna, Ludowy Klub Sportowy Sokoły Bierdzany, Koło DFK, zespół Jaźwinki, Klub Seniora, wspólnota mieszkaniowa), sołtys i członkowie rady sołectkiej, radny Gminy Turawa. Podczas tego spotkania dokonano przede wszystkim analizy SWOT.

Wnioski z badań ankietowych

W tym celu zostały również przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Anonimowe ankiety w formie papierowej wypełniło 56 mieszkańców Bierdzan 32 kobiety i 24 mężczyzn. W wieku 20-29 - 8 osób

30-39 - 9 osób

40-49 - 14 osób

50-59 - 16 osób

60+ - 9 osób

Kwestionariusz ankiety składał się z pytań otwartych i zamkniętych. 135 osób uznało, że w ostatnich latach jakość życia w naszej wsi się poprawiła. Natomiast 21 osób uznało, że pozostała bez zmian. Ankieta wykazała u 1/3 uczestników brak zaangażowania w inicjatywy lokalne, ale prawie wszyscy są włączeni w rozwój lokalny poprzez członkostwo w organizacjach. Mieszkańcy wskazywali również w swoich sugestiach na niewystarczającą integrację społeczną.

Główną część ankiety stanowiły pytania o projekty, które zdaniem mieszkańców wpływają na poprawę jakości życia na wsi. Ankietowani wskazali na poniższe zadania .

L.p.	Priorytetowe projekty podwyższające jakość życia na wsi to...	Liczba wskazań w
------	---	------------------

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

		ankiecie
1.	Poprawa jakości dróg w sołectwie	26
2.	Poprawa dostępność środków transportu publicznego w naszej wsi	3
3.	Polepszenie zagospodarowania miejscowości (ścieżki dla pieszych, oświetlenie np. solarne, kosze na śmieci itp.)	33
4.	Organizacja impresz lokalnych (sołeckich) oraz infrastruktura z tym związana (sceny, place, amfiteatry itp.)	11
5.	Miejsca spotkań mieszkańców sołectwa (budowa lub remont świetlicy wiejskiej, wyposażenie sal, świetlic wiejskich, klubów itp.)	30
6.	Projekty związane z infrastrukturą sportową (boiska, zagospodarowanie terenów dla kibiców i zawodników, korty, stoły do tenisa)	12
7.	Projekty związane z rekreacją (place zabaw dla dzieci, siłownie zewnętrzne)	9
8.	Projekty dot. przestrzeni wspólnych wsi (zieleń, parki i skwery, ciek wodne, zagospodarowanie zbiorników przeciwpożarowych i inne rozwiązania z zakresu estetyki wsi)	15
9.	Projekty edukacyjne dla mieszkańców (np. szkolenia dot. nowych działalności gospodarczych, podwyższanie kwalifikacji, szkolenia hobbystyczne)	14
10.	Poprawa dostępności do usług społecznych , takich jak szkoły, placówki medyczne, przedszkola itp. w naszej wsi	16
11.	Projekty związane z dziedzictwem materialnym (obiekty zabytkowe, kościoły, cmentarze, kapliczki, izby tradycji, miejsca pamięci, pomniki, tablice itp)	18
12.	Projekty wspierające turystykę np. ścieżki rowerowe, szlaki piesze, szlaki tematyczne, edukacyjne, historyczne, przyrodnicze itp.)	14
13.	Projekty promujące miejscowość (wydawnictwa, monografie, foldery, ulotki, informacje o wydarzeniach na stronach internetowych itp.)	9
14.	Projekty związane z dziedzictwem kulinarnym - produkty lokalne – ich kreowanie, promowanie, udział w konkursach kulinarnych	2
15.	Inicjatywy związane z ochroną środowiska albo z zachowaniem środowiska naturalnego w naszej wsi	19
16.	Infrastruktura informatyczna , dostęp do Internetu na wsi	25
17.	Inne przedsięwzięcia. Jakże (proszę wpisać)?:	

Wyżej wymienione obszary były dla nas wyznacznikiem opracowania wykazu działań dla sołectwa Bierzany. Priorytetem okazało się polepszenie zagospodarowania miejscowości wraz z dostępnością do sieci i poprawą ogólnej infrastruktury gwarantującej szybki dostęp do Internetu. Wskazało na to 70% ankietowanych, a 10% nie potrafi obsługiwać komputera i nie ma dostępu do Internetu. Ważną rolę odgrywa poprawa jakości dróg w sołectwie oraz projekty wspierające ochronę środowiska.

IV. Analiza SWOT

Niezwykle istotnym elementem prac nad koncepcją Smart Village jest analiza zasobów wewnętrznych Bierzany oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem identyfikacji szans i zagrożeń dla dalszego rozwoju wsi. W tym celu na warsztatach strategicznych

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

przeprowadzono uproszczoną analizę SWOT, która stała się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych dla miejscowości Bierdzany. Analiza SWOT jest to metoda, która pozwala na przeprowadzenie diagnozy sytuacji np. dotyczącej społeczności lokalnej. Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: Strengths (silne strony, atuty), Weaknesses (wady, słabe strony), Opportunities (okazje, szanse), Threats (trudności, zagrożenia). Technika ta, oceniająca zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, stanowi użyteczne narzędzie prowadzące do dokonania analizy zasobów i otoczenia miejscowości oraz określenia priorytetów rozwoju. W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się atuty i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia społeczności lokalnej, na które społeczność ma wpływ, a okazje i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym otoczeniu miejscowości.

ZASOBY MIEJSCOWOŚCI	
silne strony, siły, atuty	wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć pozytywny wpływ na rozwój miejscowości, wyróżniające miejscowość w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających;
wady, słabości, słabe strony	wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój miejscowości, utrudniające jej rozwój i realizację planów, braki w potencjałach, obniżające pozycję miejscowości zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych;
OTOCZENIE MIEJSCOWOŚCI	
okazje, możliwości, szanse	czynniki w otoczeniu sprzyjające lub mogące sprzyjać rozwojowi miejscowości, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmocnienie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju;
trudności, zagrożenia	czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudniać rozwój miejscowości, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miejscowości dziedzinach;

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

ZASOBY MIEJSCOWOŚCI	
silne strony	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie komunikacyjne przy głównej trasie Opole-Kluczbork • Dobre połączenia komunikacyjne z Opolem i Kluczborkiem • Placówki edukacyjne (szkoła, przedszkole) • Boisko sportowe wraz z zapleczem • Organizacje pozarządowe na terenie miejscowości • Jednostka OSP • Bogata historia i zabytki (drewniany kościół) • Stacja paliw • Ogólnodostępny plac zabaw z ścieżką edukacyjną • Poczucie własnej tożsamości kulturowej mieszkańców wsi-tradycji śląskich –zgodne współistnienie kultur śląskiej, polskiej i niemieckiej • Dobra łączność telefonii komórkowej • Sieć światłowodowa • Lasy • Placówki handlowe i gastronomiczne • Jaźwinki • Bliskość jezior Turawskich – ruch turystyczny
słabości	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura: <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca jakość nawierzchni niektórych dróg, - braki w oświetleniu dróg, - brak ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż drogi krajowej 45 oraz drogi wojewódzkiej 463 i drogi powiatowej 1340 • Brak planu zagospodarowania przestrzennego znacznej części miejscowości, • Zbyt mała oferta rozrywki i nauki dla mieszkańców • Niezagospodarowany staw w centrum miejscowości • Zanieczyszczenie powietrza spowodowane niską emisją • Brak lub niewystarczające kompetencje cyfrowe mieszkańców • Energochłonne budynki użyteczności publicznej oraz prywatne • Niedostateczna ilość miejsc pracy • Brak miejsca spotkań mieszkańców • Niezagospodarowany budynek „Bastion” -zły stan techniczny • niesprawny system retencji wód
OTOCZENIE MIEJSCOWOŚCI	
szanse	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • Rozwój nowych technologii (w dziedzinie recyklingu, odpadów komunalnych, komunikacji, dostępu do informacji) • Budowa farm fotowoltaicznych na terenie sołectwa

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

zagrożenia	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja placówek edukacyjnych • Starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny • Migracja zarobkowa mieszkańców, często ludzi młodych, wykształconych, fachowców • Marginalizacja miejscowości w budżecie gminy
------------	--

V. Wizja Smart wsi Bierdzany

Wizja to najbardziej pożądaną obraz przyszłości, w tym przypadku Bierdzan w 2033 roku, który stanowi wypadkową oczekiwań i pragnień spostrzegających ją ludzi. Poszczególne elementy wizji rozwoju zostały sformułowane podczas prac zespołu, a zebranie najistotniejszych spostrzeżeń pozwoliło sformułować ją w następującej postaci:

Bierdzany to miejscowość o funkcjonalnej, nowoczesnej a zarazem ekologicznej infrastrukturze technicznej i społecznej. To wieś oferująca dogodne warunki do edukacji, sportu, rekreacji i wypoczynku, aktywna społecznie i kultywująca lokalne tradycje, gdzie osiedlają się nowi mieszkańcy oraz powstają nowe miejsca pracy w oparciu o lokalne inwestycje.

W pierwszej części wizji wskazano na konieczność wyposażenia wsi niezbędną infrastrukturę techniczną (drogi, ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie) i społeczną (placówki edukacyjne), jak również taką, która przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego (energooszczędna, niskoemisyjna, wykorzystująca OZE). W drugiej części wizji zwrócono uwagę na potrzebę stworzenia atrakcyjnej oferty edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej (w tym niezbędnej ku temu infrastruktury) oraz na pobudzenie aktywności społecznej i wykorzystania dziedzictwa kulturowego. To wszystko ma sprawić, że Bierdzany będą atrakcyjnym miejscem do osiedlania się i prowadzenia działalności zawodowej i gospodarczej.

By osiągnąć nakreśloną wyżej wizję należy sformułować cele (a następnie działania). Wynikają one najczęściej z konieczności eliminacji słabości, unikania zagrożeń, wykorzystania mocnych stron oraz szans zidentyfikowanych w analizie SWOT. Zespół

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

roboczy po analizie zasobów sołectwa Bierdzany określił cele, które w jego opinii pozwolą na dalszy rozwój miejscowości.

Cel 1: Miejscowość posiada bezpieczny i drożny układ drogowy.

Bierdzany położone są na skrzyżowaniu dróg o wysokim natężeniu ruchu (droga krajowa 45 – trasa Kluczbork – Opole, droga wojewódzka 463 – prowadząca nad jeziora Turawskie oraz droga powiatowa 1340). Drogi te na terenie miejscowości nie posiadają ciągów pieszo-rowerowych – ich budowa jest niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom. Istnieje także konieczność poprawy nawierzchni odcinków dróg gminnych oraz uzupełnienia oświetlenia drogowego przy tych drogach, co również poprawi bezpieczeństwo mieszkańców.

Cel 2: Miejscowość ogranicza niekorzystny wpływ na środowisko naturalne.

Stan środowiska naturalnego to jeden z najważniejszych czynników decydujących o jakości życia w danym miejscu. W tym kontekście niezwykle ważne są działania redukujące negatywny wpływ mieszkańców na środowisku zwłaszcza tych wpływających na klimat i czystość powietrza.

Cel 3: Miejscowość posiada zadawalający stan infrastruktury społecznej oraz usług społecznych i bezpieczeństwa.

Odpowiedni stan infrastruktury społecznej pozwala na świadczenie usług społecznych na wysokim poziomie. Podobnie się ma rzecz z infrastrukturą służącą zapewnieniu bezpieczeństwa. Poziom bezpieczeństwa publicznego i usług społecznych to podstawowe czynniki, które decydują o poziomie jakości życia mieszkańców na danym terenie.

Cel 4: Miejscowość w całości objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój miejscowości nie jest możliwy bez określenia sposobów zagospodarowania i zabudowy jej terenu. Określenie miejsc przeznaczonych na inwestycje publiczne, obszarów

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

aktywności gospodarczej oraz zabudowy mieszkaniowej jest bazą do pozyskiwania nowych mieszkańców czy inwestorów.

Cel 5: Miejscowość posiada zadawalające warunki do wypoczynku, rekreacji, uprawiania sportu i edukacji, a co najmniej połowa mieszkańców uważa, że w miejscowości dostępna jest atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu i edukacji.

Atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu, rekreacji i sportu (wraz z niezbędną do tego infrastrukturą) przyczynia się do wzrostu aktywności mieszkańców oraz wpływa na rozwój więzi społecznych wśród mieszkańców, a tym samym na ich integrację społeczną. Mieszkańcy z terenów wiejskich nadal pozostają w grupie defaworyzowanej na rynku pracy, ze względu na mniejszą dostępność infrastruktury edukacyjnej, a tym samym uboższą ofertę kształcenia i samodoskonalenia oraz mniejsze możliwości rozwijania własnych zainteresowań. Dlatego konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych umożliwiającą podejmowanie działań z zakresu podnoszenia umiejętności i kompetencji (zwłaszcza cyfrowych) mieszkańców w postaci inicjatyw proedukacyjnych.

Cel 6: Miejscowość posiada zadbane zabytki oraz kultywuje folklor i tradycje.

Przywracanie świetności obiektów zabytkowych stanowi element prowadzący do osiągnięcia ładu przestrzennego i poprawy estetyki miejscowości a także może stanowić bazę do budowy atrakcyjnej oferty turystycznej. Kultywowanie lokalnego folkloru i tradycji służy budowaniu tożsamości lokalnej, zachowaniu i popularyzacji niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz aktywizuje mieszkańców.

VI. Plan działania i rozwoju Smart Wsi - Planowane inicjatywy do wdrożenia

Kolejnym etapem prac nad koncepcją zrealizowanym przez zespół roboczy było opracowanie zadań dla odpowiadających im celom: dla 6 zdefiniowanych celów przypisano łącznie 26 zadań, które przedstawiają się następująco:

Cel 1: Miejscowość posiada bezpieczny i drożny układ drogowy.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Działanie 1.1: Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi krajowej 45		
Budowa ciągu pieszo-rowerowego poprawi skomunikowanie miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: GDDKiA	
	Budżet: 1 500 000 zł	Źródła finansowania: środki krajowe i/lub europejskie

Działanie 1.2: Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej 463		
Budowa ciągu pieszo-rowerowego poprawi skomunikowanie miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Samorząd województw opolskiego, Gmina Turawa	
	Budżet: 100 000 zł	Źródła finansowania: środki własne województwa, środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub UE

Działanie 1.3: Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej 463		
Budowa ciągu pieszo-rowerowego poprawi skomunikowanie miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Powiat Opolskie, Gmina Turawa	
	Budżet:	Źródła finansowania: środki

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

	500 000 zł	własne powiatu, środki własne gminy, środki zewnętrzne krajowe i/lub UE
--	------------	---

Działanie 1.4: Poprawa nawierzchni dróg gminnych na terenie miejscowości		
Część dróg gminnych wymaga poprawy stanu nawierzchni asfaltowej, krótkie odcinki wymagają ulepszenia nawierzchni do asfaltowej		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa	
	Budżet: 5 000 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 1.5: Rozbudowa infrastruktury oświetleniowej		
Właściwe oświetlenie wzdłuż dróg gminnych przede wszystkim zapewni bezpieczeństwo ich użytkownikom, zwiększy atrakcyjność oświetlonych miejsc oraz podniesie jakość życia mieszkańców		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa	
	Budżet: 200 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Cel 2: Miejscowość ogranicza niekorzystny wpływ na środowisko naturalne.

Działanie 2.1: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i prywatnych		
Termomodernizacja budynków zmniejszy zapotrzebowanie na energię cieplną oraz zredukuje ilości zużywanego paliwa		
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa,	

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

	mieszkańcy		
	Budżet: 700 000 zł	Źródła finansowania: własne mieszkańców, własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU	środki środki

Działanie 2.2: Wymiana wysoko emisyjnych źródeł ciepła			
Wymiana wysoko emisyjnych źródeł przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji w miejscowości, a tym samym do poprawy jakości powietrza			
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu			
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: mieszkańcy	Gmina Turawa,	
	Budżet: b.d.	Źródła finansowania: własne mieszkańców, własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU	środki środki

Działanie 2.3: Montaż odnawialnych źródeł energii – fotowoltaicznych			
Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii pozwoli zredukować rachunki za energię elektryczną oraz posiada pozytywny wpływ na środowisko, ponieważ nie emituje szkodliwych substancji do atmosfery.			
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu			
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: mieszkańcy	Gmina Turawa,	
	Budżet: b.d.	Źródła finansowania: własne mieszkańców, własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU	środki środki

Działanie 2.4: Montaż stacji monitoringu jakości powietrza			
--	--	--	--

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Stacja monitorowania powietrza umożliwi monitorowanie jakości powietrza w miejscowości, co pozwala na szybką reakcję na pojawiające się zagrożenia dla środowiska oraz podejmowania decyzji dotyczących zdrowia i środowiska		
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: NGO, Gmina Turawa, mieszkańcy	
	Budżet: 50 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 2.5: Edukacja ekologiczna -odpady, jakość powietrza, mała retencja		
Podejmowanie wszelkiego rodzaju działań z zakresu edukacji ekologicznej przyczyni się do upowszechniania działań proekologicznych, eliminacji negatywnych nawyków, wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym w dłuższej perspektywie do poprawy stanu środowiska.		
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: NGO, Gmina Turawa, mieszkańcy	
	Budżet: 70 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 2.6: Poprawa retencji wód na terenie sołectwa		
Regulacja i udrożnienie znajdujących się terenie sołectwa cieków i zbiorników wodnych przyczyni się do eliminacji podtopień oraz skutków suszy.		
Obszar tematyczny: Poszanowanie środowiska i klimatu		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, Wody Polskie	
	Budżet: 80 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki budżetu państwa, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Cel 3: Miejscowość posiada zadawalający stan infrastruktury społecznej oraz usług społecznych i bezpieczeństwa.

Działanie 3.1: Modernizacja i rozbudowa budynku remizy OSP		
Obecny stan techniczny obiektu wymaga przeprowadzenie działań modernizacyjnych i rozbudowy w celu zwiększania jego funkcjonalności i efektywności użytkowania, podniesienia komfortu funkcjonowania w nim, wzrostu estetyki i poprawę bezpieczeństwa. oraz efektywność jego użytkowania.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, OSP	
	Budżet: 500 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki budżetu państwa, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 3.2: Modernizacja placówek edukacyjnych		
Obecny stan techniczny obiektu wymaga przeprowadzenie działań modernizacyjnych celu zwiększania jego funkcjonalności i efektywności użytkowania, podniesienia komfortu funkcjonowania w nim, wzrostu estetyki i poprawę bezpieczeństwa. oraz efektywność jego użytkowania. Wyeksploatowane budynki wymagają prac polegających często na gruntownych		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

przebudowach w ramach których obiekty te powinny zostać dostosowane do wyższych standardów. Uzupełnieniem prowadzonych prac budowlanych powinno być równoległe wyposażenie w niezbędną infrastrukturę towarzyszącą tych obiektów t.j. przyszkolne boisko		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa	
	Budżet: 700 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki budżetu państwa, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 3.3: Doposażenie jednostki OSP		
Funkcjonowanie na terenie jednostki OSP stanowi istotny czynnik determinujący poziom bezpieczeństwa mieszkańców. By realizować swoje statutowe działania musi być ona wyposażona w odpowiedni sprzęt dostosowany do nowych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa (m. in. rosnący ruch samochodowy, niebezpieczne zdarzenia pogodowe: wiatry, ulewy). Dlatego istnieje potrzeba stałego doposażania jednostki w odpowiedni i nowoczesny sprzęt (pojazdy, specjalistyczny sprzęt ratownictwa medycznego i drogowego) by mogła realizować swoje zadania w sposób efektywny i skuteczny.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, OSP	
	Budżet: 50 000 zł	Źródła finansowania:, środki własne gminy, środki budżetu państwa, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Cel 4: Miejscowość w całości objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Działanie 4.1: Opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego dla całej miejscowości		
Rozwój miejscowości nie jest możliwy bez określenia sposobów zagospodarowania i zabudowy jej terenu. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na wskazanie miejsc przeznaczonych na inwestycje publiczne, obszarów aktywności gospodarczej oraz zabudowy mieszkaniowej i stanowić może przyczynek do pozyskiwania nowych mieszkańców czy inwestorów.		
Obszar tematyczny: Wyludnienie; Niewystarczająca ilość miejsc pracy		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa	
	Budżet: 100 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy

Cel 5: Miejscowość posiada zadowalające warunki do wypoczynku, rekreacji, uprawiania sportu i edukacji, a co najmniej połowa mieszkańców uważa, że w miejscowości dostępna jest atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu i edukacji.

Działanie 5.1: Modernizacja i rozbudowa istniejących placów zabaw		
By miejscowość mogła uchodzić za miejsce atrakcyjne pod względem oferty spędzania wolnego czasu należy podnieść standard obiektów o charakterze rekreacyjnym, zwłaszcza tych, które znajdują się na świeżym powietrzu. Istotne jest by miejsca te były bezpieczne, zróżnicowane i atrakcyjne dla osób z nich korzystających. Odpowiedni stan tego typu infrastruktury ma istotny wpływ na jakość życia na danym terenie.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO	

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

	Budżet: 50 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki NGO, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU
--	----------------------	---

Działanie 5.2: Modernizacja boiska sportowego wraz z zapleczem

Na terenie miejscowości znajduje się boisko sportowe wraz z zapleczem, z którego korzysta klub sportowy LKS „Sokoły” Bierdzany. Jest to istotne miejsce aktywności sportowej mieszkańców (osoby w różnym wieku mają możliwość treningu), pełniące również funkcje aktywizujące i integrujące lokalną społeczność (poprzez udział w rozgrywkach sportowych). W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu treningu i rywalizacji sportowej niezbędne jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych pozwalających osiągnąć w/w infrastrukturze odpowiedni standard.

Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa

Odbiorcy: mieszkańcy

Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO

	Budżet: 100 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki NGO, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU
--	-----------------------	---

Działanie 5.3: Zagospodarowanie stawu w centrum miejscowości

Znajdujący się w centrum miejscowości będący elementem systemu cieków i zbiorników wodnych sołectwa, może stanowić również wartościowe miejsce spacerów i wypoczynku, zwłaszcza, że znajduje się bezpośrednio przy zabytkowym drewnianym kościele, tworząc z nim niezwykle charakterystyczne, a zarazem atrakcyjne krajobrazowo miejsce. By pełnić opisaną wyżej funkcję konieczne jest wyposażenie w niezbędną infrastrukturę rekreacyjną.

Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Odbiorcy: mieszkańcy, turyści	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa,	
	Budżet: 50 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 5.4: Adaptacja budynku „Bastion” na multifunkcyjną świetlicę

W funkcjonowaniu lokalnych społeczności wiejskich niezwykle istotne są tzw. domy spotkań. W Bierdzanach rolę taką spełnia budynek tzw. „Bastion” jednak ze względu na zły stan techniczny wymaga przeprowadzenia przebudowy. W jej wyniku powstanie multifunkcyjny obiekt, które będzie pełnił funkcje edukacyjne, kulturalne, społeczne, rekreacyjne i integracyjne. Siedzibę znajdą w nim organizacje pozarządowe, Klub Seniora, będzie to również miejsce spotkań. Nastąpi poprawa warunków lokalowych w jakich funkcjonuje wiele organizacji z terenu wsi i gminy oraz wzrośnie poziom integracji społecznej.

Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa

Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO	
	Budżet: 1 000 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 5.5: Utworzenie pracowni nowych technologii

W dzisiejszych czasach niezwykle ważną rolę pełnią technologie cyfrowe, a co za tym idzie istotnego znaczenia nabierają umiejętności i kompetencje cyfrowe. Szczególnie istotne jest to na terenach wiejskich, gdzie dostęp do w/w technologii jest utrudniony. By ułatwić do nich dostęp planuje się utworzyć pracownię, w której dostępna byłaby infrastruktura ICT (komputery, drukarki, drukarki 3D, zestawy do robotyki, itp.), z wykorzystaniem której byłaby możliwa szeroko pojęta edukacja z zakresu kompetencji cyfrowych.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Obszar tematyczny: Przepaść cyfrowa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO	
	Budżet: 60 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 5.6: Podnoszenie umiejętności i kompetencji cyfrowych mieszkańców		
W dzisiejszych czasach niezwykle istotnego znaczenia nabierają umiejętności i kompetencje cyfrowe. Szczególnie istotne jest to na terenach wiejskich, gdzie ich poziom jest znacząco niższy niż w miastach. Dostęp do technologii oraz kompetencji cyfrowych na obszarach wiejskich może stworzyć nowe możliwości zwiększenia dochodów i świadczenia usług, które wpłyną na poprawę jakości życia na wsi. By wykorzystać te szanse planuje się organizować warsztaty z zakresu kompetencji cyfrowych dla różnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz seniorów.		
Obszar tematyczny: Przepaść cyfrowa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: NGO	
	Budżet : 50 000 zł	Źródła finansowania: środki własne NGO, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 5.8: Organizacja imprez integracyjnych i aktywizacyjnych społeczności		
Organizacja różnego rodzaju imprez i wydarzeń na terenie miejscowości (zwłaszcza tzw. inicjatyw oddolnych inspirowanych potrzebami i pomysłami lokalnej społeczności) pozwoli z jednej strony uatrakcyjnić ofertę wolnego czasu, a z drugiej pozwoli zintegrować miejscowość oraz zbudować lokalne więzi społeczne.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO	
	Budżet: 30 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki własne NGO, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Cel 6: Miejscowość posiada zadbane zabytki oraz kulturuje folklor i tradycje.

Działanie 6.1: Renowacja drewnianego kościoła		
Drewniane budownictwo sakralne stanowi wyróżnik nie tylko Bierdzan, ale także województwa opolskiego. Znajdujący się w centrum miejscowości kościół (wpisany do rejestru zabytków) jest wyjątkowy pod względem architektonicznym, jak i ze względu na unikatowe polichromie zdobiące jego wnętrze. Stanowić może mocny punkt oferty turystyki sentymentalnej i zachęcać turystów do wizyty w Bierdzanach. By tak się stało obiekt w obiekcie tym muszą zostać przeprowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie pozwalające na zachowanie i przywrócenie stanu i wartości historycznej.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy, turyści	Podmioty zaangażowane: parafia	
	Budżet: 1 000 000	Źródła finansowania: środki własne parafii, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 6.2: Renowacja innych obiektów zabytkowych		
Obiekty zabytkowe są elementem materialnego dziedzictwa historycznego jak również stanowią o tożsamości kulturowej i historycznej miejscowości. By zachować te funkcje muszą zostać przeprowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie pozwalające na przywrócenie stanu i		

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

wartości historycznej.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy, turyści	Podmioty zaangażowane: właściciele zabytków	
	Budżet: 70 000 zł	Źródła finansowania: środki własne właścicieli zabytków, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 6.3: Doposażenie Zespołu Pieśni i Tańca „Jaźwinki”		
Funkcjonujący do 1988 r. zespół pieśni i tańca stanowi istotny element sfery kultury nie tylko Bierdzan, ale również Gminy Turawa. W swej działalności poprzez taniec i pieśń ludową propaguje folklor różnych regionów Polski, ze szczególnym uwzględnieniem folkloru Śląska, odnosząc przy tym sukcesy na przeglądach i festiwalach. By zapewnić zespołowi dalsze funkcjonowanie i możliwość rozwoju niezbędne jest jego doposażenie w stroje oraz umożliwienie udziału w warsztatach i szkoleniach.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa	
	Budżet: 20 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Działanie 6.4: Organizacja imprez tradycyjnych
--

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Organizacja różnego rodzaju imprez i wydarzeń na terenie miejscowości, opartych na lokalnych tradycjach i folklorze, umożliwi przybliżenie dziedzictwa kulturowego młodemu pokoleniu, kultywowanie lokalnych tradycji. Pozwoli uatrakcyjnić ofertę czasu wolnego oraz przyczyni się do budowania tożsamości kulturowej oraz do integracji mieszkańców.		
Obszar tematyczny: Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa		
Odbiorcy: mieszkańcy, turyści	Podmioty zaangażowane: Gmina Turawa, NGO	
	Budżet: 40 000 zł	Źródła finansowania: środki własne gminy, środki własne NGO, środki zewnętrzne: krajowe i/lub EU

Wyżej opisane cele oraz wynikające z nich działania zostały sformułowane w korelacji z Lokalną Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2023-2027 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”. W kontekście spójności koncepcji z w/w strategią można wskazać na korelację celów koncepcji z poniższymi celami strategii LSR:

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych obszaru objętego LSR

Cel. 2. Rozwój zielonej gospodarki na obszarze objętym LSR

Cel. 3. Rozwój zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa obszaru objętego LSR

VII. Partycypacja w procesie opracowania i wdrażania koncepcji.

Prace nad koncepcją bazowały na partnerskim modelu budowy tego typu planów strategicznych wykorzystującym włączenie w proces budowy szerokiego grona interesariuszy lokalnych. W tym celu stworzono zespół, który grupował przedstawicieli organizacji funkcjonujących na terenie miejscowości, włączając w to również grupy nieformalne.

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

Inicjatorem i koordynatorem prac nad wyżej wymienioną koncepcją było Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, które do współpracy zaprosiło inne organizacje i grupy formalne: Ochotniczą Straż Pożarną, Ludowy Klub Sportowy Sokoły Bierdzany, Koło DFK, zespół Jaźwinki, Klub Seniora, wspólnotę mieszkaniową. W pracach brał również Radny Gminy Turawa oraz sołtys i przedstawiciele rady sołeckiej wsi.

W ramach prac zorganizowano trzy spotkania warsztatowe. Pierwsze z nich miało charakter otwarty, prowadzone było przez Prezes LGD „Kraina Dinozaurów” Annę Golec, a wzięło w nim udział 26 osób – w większości przedstawiciele organizacji funkcjonujących na terenie sołectwa (m. in. Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan, Ochotnicza Straż Pożarna, Ludowy Klub Sportowy Sokoły Bierdzany, Koło DFK, zespół Jaźwinki, Klub Seniora, wspólnota mieszkaniowa), sołtys i członkowie rady sołeckiej, radny Gminy Turawa. Podczas tego spotkania dokonano przede wszystkim analizy SWOT. Podczas kolejnych spotkań na podstawie analizy zasobów oraz SWOT wypracowano wizję rozwoju miejscowości oraz cele i wynikające z nich zadania. Prace redakcyjne dokumentu były realizowane przez zarząd Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan.

Powodzenie wdrażania wypracowanej koncepcji zależy w największym stopniu od poziomu identyfikacji lokalnych interesariuszy z jej zapisami, który wyznaczają plan działania w kierunku rozwoju sołectwa na najbliższe lata. Dokument ten jest swego rodzaju zaproszeniem do współpracy w/w interesariuszy w celu realizacji jego zapisów, a tym samym podnoszenia konkurencyjności i rozwoju miejscowości. Jego adresatem są również podmioty z otoczenia sołectwa – dla nich ten dokument jest wskazaniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz sugerowanych rozwiązań w tym zakresie. Dlatego koncepcja nie ogranicza się w swych zapisach jedynie do zadań przewidzianych do realizacji przez lokalnych interesariuszy, wskazane zostały również zadania, które pozostają w sferze aktywności podmiotów niejako zewnętrznych w stosunku do miejscowości, choć pośrednio lub bezpośrednio z nią związanych (np. JST różnego szczebla, GDDKiA, itp.).

Istotnie ważnym elementem procesu wdrażania koncepcji jest upowszechnienie jej zapisów wśród mieszkańców, jak również podmiotów potencjalnie zaangażowanych w jej realizację. W tym celu zostanie opracowany materiał przedstawiający najważniejsze treści dokumentu,

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

pełna wersja koncepcji zostanie przekazana do zamieszczenia na stronie internetowej gminy oraz LGD „Kraina Dinosaurów”, a także lokalnym interesariuszom oraz podmiotom zewnętrznym.

Równie ważkim elementem procesu wdrażania jest prowadzenie bieżącego monitoringu i ewaluacji procesu wdrażania koncepcji, tak by można było określić stopień osiągnięcia założonych celów. Należy również pamiętać, że koncepcja nie może być dokumentem zamkniętym, przewiduje się możliwość jego aktualizacji: wprowadzania zmian, uzupełnień i pomysłów uzasadnionych potrzebami społeczności lokalnej. Oba opisane wyżej zadania będzie realizować Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan jako inicjator i realizator aktualnej koncepcji. Współpracować z nim będzie sołtys i rada sołecka, którzy będą przede wszystkim pełnić rolę łącznika między lokalnymi interesariuszami a władzami gminy w celu promocji zapisów koncepcji, jak również szeroko rozumianego lobbingu na rzecz realizacji zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego oraz zapewnienia środków finansowych niezbędnych do ich realizacji.

VIII. Podsumowanie

We wprowadzeniu do niniejszego opracowania przytoczono pojęcie „błędnego koła upadku wsi”. Niniejsza koncepcja jest próbą dania przez lokalną społeczność sobie szansy na jego przerwanie. Tą szansą dla Bierdzan (jak wskazali autorzy koncepcji) jest podejmowanie działań poprawiających jakość życia oraz prorozwojowych – zwłaszcza tych stwarzających dogodne warunki do osiedlania się nowych mieszkańców. Ale koncepcja to nie tylko projekcja oczekiwanego stanu przyszłego, ale przede wszystkim to chęć „wzięcia w swoje ręce wiejskich spraw” – decydowania o kierunku rozwoju, o tym co będzie zrobione w miejscowości, a także realizowania własnych pomysłów i zamierzeń. To głos mieszkańców skierowany to różnego rodzaju podmiotów zewnętrznych m. in: władz gminy, władz samorządów innych szczebli i innych instytucji, których domena działania obejmuje ich miejscowość.

W realizacji koncepcji kluczową rolę odgrywają ludzie, a zwłaszcza lokalni liderzy – to oni są blisko społeczności i zazwyczaj lepiej rozumieją jej potrzeby. To oni inicjują projekty

Unia Europejska

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”

społeczne, edukacyjne, gospodarcze wspierają w ten sposób zrównoważony rozwój obszarów wiejskich przyczyniając się do poprawy warunków życia mieszkańców. Ich zdolność do mobilizacji społeczności oraz współpracy z różnymi instytucjami ma kluczowe znaczenie dla skutecznego rozwiązywania lokalnych problemów za pomocą praktycznych i innowacyjnych rozwiązań, które przede wszystkim powinny być efektywne, a nie efektowne.

Kończąc niniejsze opracowanie jego autorzy chcieliby pozostawić jego czytelnika z dwoma sentencjami autorstwa Henry Forda:

„Każda porażka jest szansą żeby spróbować jeszcze raz, tylko mądrzej”

„Zebranie się razem to początek, trzymanie się razem to postęp,

praca razem to sukces”

Opracowane przez Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan.

Stowarzyszenie
Mieszkańców
i Przyjaciół
Bierdzan

UZASADNIENIE

SMART VILLAGE – „Inteligentne wsie” to koncepcja rozwoju obszarów wiejskich mająca na celu poprawę ich funkcjonowania, opiera się na potrzebach i potencjale danego obszaru. Głównym celem opracowania koncepcji jest tworzenie optymalnych warunków dla mieszkańców wsi w celu poprawy ich jakości i poziomu życia przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju. Do takiej inicjatywy przystąpiła wieś Bierdzany. Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Bierdzan podpisało umowę z LGD Kraina Dinozaurów i otrzymało dofinansowanie na przygotowanie dokumentu, który opisuje koncepcję Smart Village dla sołectwa Bierdzany.

„Koncepcja Smart Village dla sołectwa Bierdzany na lata 2024 – 2034” określa kluczowe kierunki rozwoju lokalnego wsi Bierdzany. Wskazuje wizję, cele oraz możliwości. Co ważne koncepcja wykorzystuje potencjał miejscowości i jej otoczenie, tworząc swoiste źródło informacji. Dokument ma na celu tworzenie optymalnych warunków życia mieszkańców wsi, zapewniając im lepszy dostęp do usług publicznych wykorzystując innowacje społeczne i technologiczne. Zgodnie z zawartą umową odbyły się dwa spotkania konsultacyjne dla mieszkańców wsi Bierdzany, podczas których poznano oczekiwania mieszkańców oraz ich propozycje. W tworzenie dokumentu zaangażowani byli mieszkańcy, członkowie Rady Sołeckiej, przedsiębiorcy i organizacje. W dniu 26.03.2024r. podjęto Uchwałę nr 1/2024 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Bierdzany w sprawie przyjęcia koncepcji.

Inteligentne wioski (Smart Villages) to nowa koncepcja w zakresie kształtowania polityki UE. Wsie, które opracują koncepcję w przyszłych latach będą miały większe możliwości pozyskania środków na jej sfinansowanie.